แนวโน้มธุรกิจถ่านหินไทย

Industry Analysis and Outlook No.21 4 มีนาคม 2568 Update Edition

รินรดา อัมพรสิทธิกูล
นักวิจัย
Rinrada.a@kasikornresearch.com

- ในปี 2568 ปริมาณการจำหน่ายถ่านหินของผู้ประกอบการไทย ในตลาดต่างประเทศคาดว่าจะอยู่ที่ราว 38.5 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 0.3% จากปีก่อนหน้า ตามอุปสงค์ถ่านหินโลก ซึ่งคาดว่าจะขยายตัวเล็กน้อยที่ราว 0.4% โดยได้รับแรงสนับสนุนจากความต้องการที่ยังคงเพิ่มสูงขึ้นในอินเดียและอาเซียน
- ขณะที่ปริมาณถ่านหินที่จำหน่ายในไทยคาดว่าจะลดลง 1.2% ในปี 2568 มาอยู่ที่ 5.04 ล้านตัน โดยความต้องการจากภาคอุตสาหกรรมจะลดลงราว 5% จากภาคการผลิตที่ยังคงอ่อนแอ และกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดขึ้น อย่างไรก็ตาม สำหรับภาคการผลิตไฟฟ้า อุปสงค์มีแนวโน้มขยายตัวเล็กน้อยที่ราว 0.4% ตามความต้องการใช้ไฟที่เติบโต
- รายได้รวมจากการขายถ่านหินของผู้ประกอบการไทย คาดว่าจะลดลง 4.5% ในปี 2568 เนื่องจากราคาขายถ่านหินเฉลี่ยมีแนวโน้มปรับตัวลงจากปีก่อนหน้า โดยรายได้จากการขายในตลาดต่างประเทศ และในไทยคาดว่าจะลดลง 4.3% และ 5.7% ตามลำดับ

ห่วงโซ่อุปทานธุรกิจถ่านหินไทย

ธุรกิจถ่านหินในไทยเป็นธุรกิจแบบผู้ประกอบการน้อยราย โดยแบ่งออกเป็นสองกลุ่มหลักคือ **ผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ลงทุนในเหมืองถ่านหินต่างประเทศ** ซึ่งมีแหล่งสำรองมั่นคงและมีลูกค้าหลักเป็นโรงงานขนาดใหญ่ และ**ผู้ประกอบการขนาดกลางและเล็กที่ทำหน้าที่เป็นบริษัทเทรดดิ้ง** ไม่มีการลงทุนในเหมืองต่างประเทศ ดำเนินธุรกิจโดยการนำเข้าและส่งออกถ่านหินจากเหมืองในต่างประเทศ โดยถ่านหินที่นำเข้ามาในประเทศจะถูกนำไปใช้ในการผลิตไฟฟ้า และกระบวนการผลิตในภาคอุตสาหกรรม สำหรับถ่านหินที่ผลิตได้ในไทย ปัจจุบันถูกใช้เพื่อผลิตไฟฟ้าโดย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เท่านั้น

รูปที่ 1 ห่วงโซ่อุปทานธุรกิจถ่านหินไทย

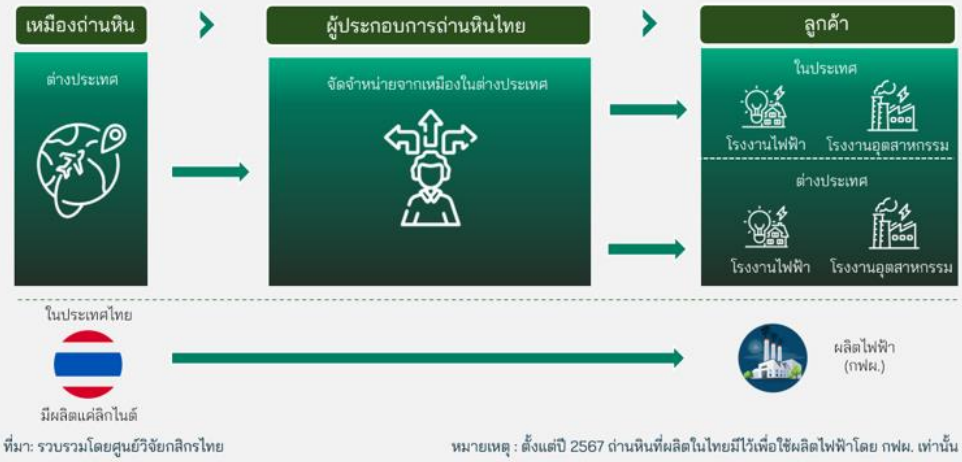

ที่มา: รวบรวมโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

หมายเหตุ : ตั้งแต่ปี 2567 ถ่านหินที่ผลิตในไทยมีไว้เพื่อใช้ผลิตไฟฟ้าโดย กฟผ. เท่านั้น

บริการทุกระดับประทับใจ

ตลาดถ่านหินต่างประเทศ

ราว 88% ของธุรกิจถ่านหินไทยเป็นการจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ โดยจะขายถ่านหินจากเหมืองในประเทศอินโดนีเซียเป็นหลัก และประเภทถ่านหินจัดจำหน่ายส่วนมากเป็นถ่านหินที่ให้พลังงานความร้อนไม่เกิน 6,100 กิโลแคลอรีต่อกิโลกรัม

ปริมาณถ่านหินที่จำหน่ายในตลาดต่างประเทศคาดว่าจะเติบโตเล็กน้อย

ในปี 2568 ปริมาณการจำหน่ายถ่านหินของผู้ประกอบการไทย ในตลาดต่างประเทศคาดว่าจะอยู่ที่ราว 38.5 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 0.3% จากปีก่อนหน้า (รูปที่ 2) ตามอุปสงค์โลกที่ยังคงเติบโต

ปริมาณการขายถ่านหินในตลาดต่างประเทศคาดว่าจะเพิ่มขึ้น 0.3% ในปี 2568

รูปที่ 2 ปริมาณถ่านหินที่จำหน่ายในตลาดต่างประเทศ

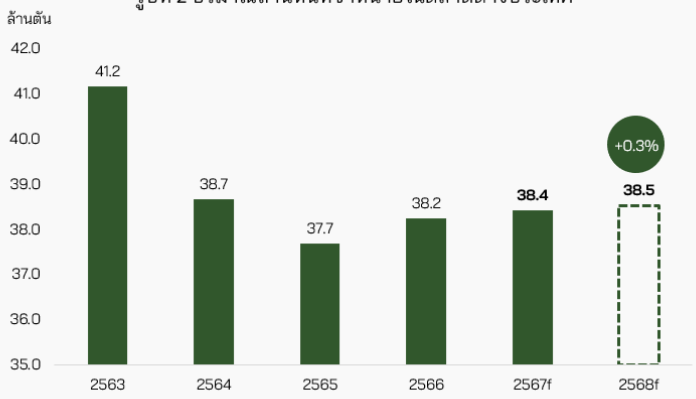

ที่มา: รายงานประจำปี บริษัทถ่านหินรายใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ คาดการณ์โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

อุปสงค์ถ่านหินโลกคาดว่าจะขยายตัวเล็กน้อยที่ราว 0.4% (รูปที่ 3) ได้รับแรงสนับสนุนจากความต้องการที่ยังคงเพิ่มสูงขึ้นในอินเดียและอาเซียน

ความต้องการถ่านหินโลกเพิ่มขึ้น 0.4% ในปี 2568

รูปที่ 3 อุปสงค์ถ่านหินโลก

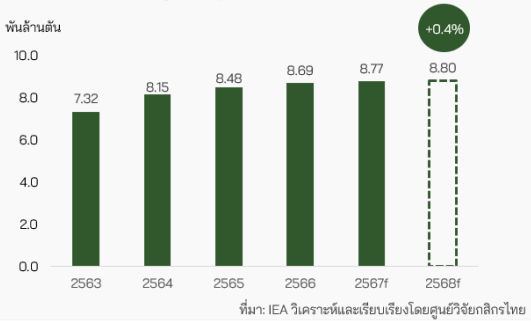

ที่มา: IEA วิเคราะห์และเรียบเรียงโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

ความต้องการในจีน คงที่, อินเดีย อาเซียน เติบโต, ขณะที่ สหรัฐฯ EU อื่นๆ ลดลง

รูปที่ 4 การเปลี่ยนแปลงของความต้องการถ่านหินในปี 2568

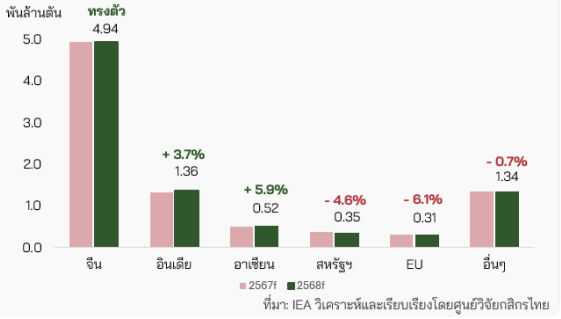

ที่มา: IEA วิเคราะห์และเรียบเรียงโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

ในปี 2568 ความต้องการถ่านหินในจีน ซึ่งเป็นตลาดหลักของโลกมีแนวโน้มทรงตัวอยู่ที่ 4.94 พันล้านตัน (รูปที่ 4) ขณะที่อุปสงค์จากอินเดีย และกลุ่มประเทศอาเซียนมีทิศทางเติบโต อย่างไรก็ตาม ความต้องการใน EU ยังคงมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องจากการใช้พลังงานหมุนเวียนที่เพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงความต้องการในสหรัฐฯ ที่ก็ปรับตัวลดลงเช่นกัน แม้ว่าในปี 2568 จะมีการกลับมาใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลมากขึ้น จากนโยบายด้านพลังงานของ โดนัลด์ ทรัมป์ แต่ถ่านหินอาจไม่ได้รับแรงหนุนมากนักเนื่องจากมีสัดส่วนการใช้งานเพียงแค่ 1% ของภาคการผลิตไฟฟ้าทำให้การสนับสนุนคาดว่าจะมุ่งเน้นไปที่ก๊าซธรรมชาติเป็นหลัก

ในปี 2568 การนำเข้าถ่านหินมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในอินเดียแต่ลดลงในจีน[1]

การนำเข้าถ่านหินทางทะเลจากจีน มีแนวโน้มลดลงจาก 358 ล้านตันในปี 2567 มาอยู่ที่ประมาณ 340 ล้านตัน ในปี 2568 โดยเป็นผลมาจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจ อุปสงค์ที่ลดลงในอุตสาหกรรมเหล็กและภาคการผลิตไฟฟ้า รวมไปถึงการผลิตถ่านหินในประเทศที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น 2% จากปีก่อนหน้า ทั้งนี้ ความต้องการนำเข้าที่ลดลงของจีนจะส่งผลกระทบเชิงลบต่อผู้ประกอบการรายเล็กในอินโดนีเซีย ซึ่งรวมถึงผู้ประกอบการไทยด้วย

ในขณะเดียวกัน **การนำเข้าถ่านหินของประเทศอินเดีย** อาจได้รับแรงกดดันเล็กน้อยในช่วงต้นปี 2568 จากความต้องการที่ลดลงในภาคอุตสาหกรรมเหล็ก เนื่องจากปริมาณอุปทานเหล็กส่วนเกินจากจีนถูกเทขายมายังอินเดีย อย่างไรก็ตาม ภาพรวมในปี 2568 ความต้องการนำเข้าถ่านหินของอินเดียคาดว่าจะยังคงเติบโต แม้การผลิตภายในประเทศจะเพิ่มขึ้น แต่ถ่านหินที่ผลิตได้นั้นมักใช้ในภาคการผลิตไฟฟ้าเป็นหลัก ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมมักใช้ถ่านหินนำเข้าโดยเฉพาะในกลุ่มที่ต้องการถ่านหินคุณภาพสูง

ตลาดถ่านหินในประเทศไทย

ในปี 2568 ปริมาณถ่านหินที่จำหน่ายในไทยคาดว่าจะลดลงจากปีก่อนหน้า

ปริมาณถ่านหินที่จำหน่ายในไทยคาดว่าจะลดลง 1.2% มาอยู่ที่ 5.04 ล้านตัน (รูปที่ 5) จากความต้องการใช้งานในภาคอุตสาหกรรมที่ลดลง แม้ในภาคผลิตไฟฟ้าจะเติบโตเล็กน้อย

ปริมาณถ่านหินที่จำหน่ายในไทยคาดว่าจะลดลงราว 1.2% จากปีก่อนหน้า

รูปที่ 5 ปริมาณถ่านหินที่จำหน่ายในประเทศไทย

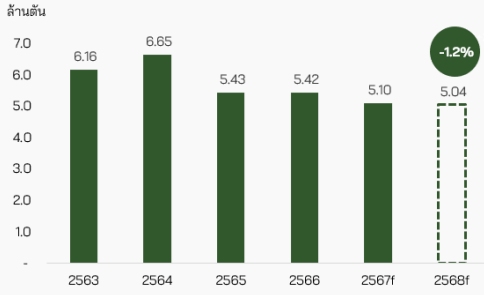

ที่มา: รายงานประจำปี บริษัทถ่านหินรายใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ คาดการณ์โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

ความต้องการจากภาคการผลิตไฟฟ้าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยขณะที่อุตสาหกรรมหดตัว

รูปที่ 6 ปริมาณการใช้ถ่านหินในภาคการผลิตไฟฟ้าและภาคอุตสาหกรรม

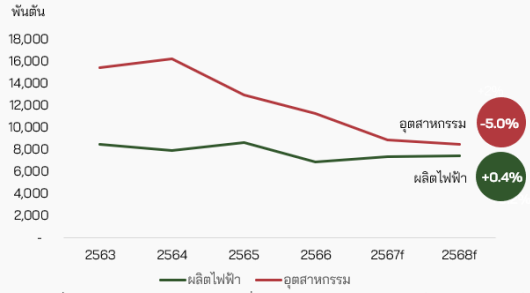

หมายเหตุ: ถ่านหินที่ใช้ผลิตไฟฟ้าไม่รวมลิกไนต์ ที่มา: กระทรวงพลังงาน คาดการณ์โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

อุปสงค์ถ่านหินจากภาคอุตสาหกรรมในไทยคาดว่าจะลดลงราว 5% จากปีก่อนหน้า (รูปที่ 6) ตามกิจกรรมการผลิตที่ยังคงอ่อนแอ และกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดขึ้น โดยกิจกรรมการผลิตที่อ่อนแอ เป็นผลมาจากการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้นจากการเข้ามาของสินค้าจีน ทั้งตลาดในประเทศและส่งออก ส่งผลให้ อุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์ ซึ่งมีสัดส่วนการใช้ถ่านหินในกระบวนการผลิตมากถึง 60% ของอุปสงค์ถ่านหินโดยรวมในภาคอุตสาหกรรม ยังไม่มีแนวโน้มฟื้นตัว นอกจากนี้กฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มข้นขึ้น โดยเฉพาะมาตรการเก็บภาษีคาร์บอนข้ามพรมแดนจากยุโรป (CBAM) ก็มีส่วนผลักดันให้ผู้ผลิตสินค้าส่งออกลดปริมาณการใช้ถ่านหินลงด้วยเช่นกัน

[1] ข้อมูลอ้างอิงมาจาก Global thermal coal market review and outlook-2025, Argus Media group

สำหรับภาคการผลิตไฟฟ้า อุปสงค์ถ่านหินมีแนวโน้มขยายตัวเล็กน้อยที่ราว 0.4% จากปีก่อนหน้า (รูปที่ 6) ตามความต้องการใช้ไฟที่เติบโต และเพื่อควบคุมต้นทุนการผลิตไฟฟ้า โดยในปี 2568 ความต้องการใช้ไฟคาดว่าจะโตราว 1.4% ทำให้ความต้องการถ่านหินเพิ่มขึ้นตาม เนื่องจากมีต้นทุนการผลิตไฟฟ้าเฉลี่ยอยู่ที่เพียง 2.45 บาทต่อหน่วย[2] ต่ำกว่าก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นเชื้อเพลิงผลิตไฟฟ้าหลักราว 36%[3] อย่างไรก็ตาม ปริมาณก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยที่จะสามารถกลับมาผลิตได้เต็มกำลังตลอดปี 2568 อาจมีผลจำกัดการขยายตัวของอุปสงค์ถ่านหินให้อยู่ในระดับต่ำ

รายได้จากการขายถ่านหินมีแนวโน้มลดลงจากปีก่อนหน้า

รายได้รวมจากการขายถ่านหินของผู้ประกอบการไทย คาดว่าจะลดลง 4.5% ในปี 2568 (รูปที่ 7) จากราคาขายถ่านหินเฉลี่ยที่ปรับลดลง และความต้องการถ่านหินภายในประเทศที่หดตัว

รายได้รวมจากการขายถ่านหินคาดว่าจะลดลง 4.5% ในปี 2568

รูปที่ 7 รายได้รวมจากการขายถ่านหิน

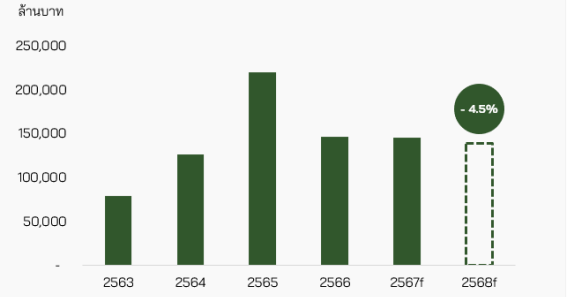

ที่มา: รายงานประจำปี บริษัทถ่านหินรายใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ คาดการณ์โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

รายได้มีแนวโน้มหดตัวลงจากปีก่อนหน้าทั้งจากการขายในไทยและต่างประเทศ

รูปที่ 8 รายได้จากการขายถ่ายหินในไทยและต่างประเทศ

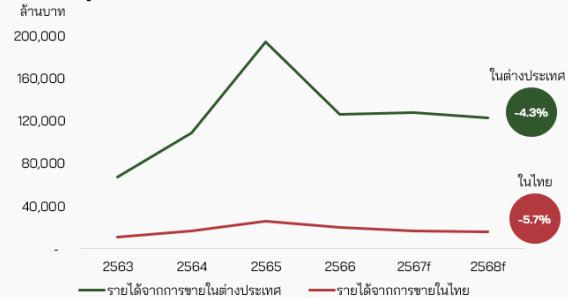

ที่มา: รายงานประจำปี บริษัทถ่านหินรายใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ คาดการณ์โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

ราคาขายถ่านหินเฉลี่ยของผู้ประกอบการไทยในปี 2568 คาดว่าจะอยู่ที่ 93.9 ดอลลาร์ฯ ต่อตัน[4] ในปี 2568 ลดลงราว 5% จากปีก่อนหน้า ตามภาวะการชะลอตัวของอุปสงค์ถ่านหินโลก ส่งผลให้ **รายได้จากการขายในตลาดต่างประเทศ** คาดว่าจะอยู่ที่ 122,648 ล้านบาท ขณะที่ **รายได้จากการขายในไทย** คาดว่าจะอยู่ที่ 16,044 ล้านบาท ลดลง 4.3% และ 5.7% ตามลำดับ (รูปที่ 8)

ความเสี่ยงของอุตสาหกรรมถ่านหินไทยในระยะกลางถึงยาว

ตลาดในประเทศ

- **ความต้องการใช้ถ่านหินในไทยมีแนวโน้มลดลงจากร่างแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้าในระยะยาวของไทย (PDP 2024) ที่มุ่งเน้นการใช้พลังงานทดแทน** โดยมีแผนการลดปริมาณการผลิตไฟฟ้าจากถ่านหินเหลือเพียง 7% ของปริมาณการผลิตไฟฟ้าในปี 2580 จากที่อยู่ราว 14% ในปี 2567 ในขณะเดียวกัน สัดส่วนพลังงานสะอาดจะเพิ่มขึ้นเป็น 51% จากปัจจุบันที่ 22%

[2] ต้นทุนการผลิตหน้าโรงไฟฟ้า ถ่านหินนำเข้า (IPP) ข้อมูล ณ เดือน ม.ค.- มิ.ย. ปี 2567

[3] เปรียบเทียบสัดส่วนกับ ต้นทุนการผลิตหน้าโรงไฟฟ้าเฉลี่ยของ Pool Gas และ ก๊าซฯ (SPP Firm) ข้อมูล ณ เดือน ม.ค.- มิ.ย. ปี 2567

[4] คาดการณ์จากราคาขายถ่านหินเฉลี่ย (ASP) รายไตรมาสของบริษัท BANPU และ World Bank Commodity Price Forecasts

- **ภาคอุตสาหกรรมไทยมีแนวโน้มใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงพลังงานลดลง เนื่องจากพ.ร.บ. Climate Change และกฎระเบียบการค้าโลกด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดขึ้น** โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการส่งออกไปยัง EU ซึ่งมีการใช้มาตรการ CBAM ที่มีผลกระทบโดยตรงต่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ซึ่งกำลังเข้าสู่ช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่การใช้พลังงานสะอาดในการผลิต (Low carbon cement)

ตลาดต่างประเทศ

- **ความต้องการถ่านหินในตลาดโลกมีทิศทางปรับตัวลดลงจากกระแสรักษ์โลก** โดยเฉพาะคู่ค้าหลักอย่างจีน ที่หันไปพึ่งพาพลังงานทดแทนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งภายในปี 2603 จีนตั้งเป้าหมายเพิ่มการใช้พลังงานสะอาดโดยเฉพาะพลังงานลมและแสงอาทิตย์ ให้มีสัดส่วนเป็น 80% ของการผลิตพลังงานทั้งหมด ในขณะที่ลดจำนวนการใช้ถ่านหินเหลือเพียง 5% ทั้งนี้ หากมีเทคโนโลยีพลังงานทางเลือกสะอาดที่มีต้นทุนใกล้เคียงและมีคุณสมบัติในการให้พลังงานเทียบเท่ากับถ่านหิน อาจส่งผลให้ความต้องการใช้ถ่านหินลดหายไปในระยะยาว

- **เทคโนโลยีกักเก็บก๊าซเรือนกระจกหรือที่เรียกว่าถ่านหินสะอาด ซึ่งช่วยลดการปล่อยคาร์บอน ยังคงมีต้นทุนสูง** โดยจะเพิ่มต้นทุนขึ้นราว 70% จากการผลิตพลังงานโดยถ่านหินแบบเดิม และสามารถกักเก็บก๊าซเรือนกระจกได้เพียง 90% ทำให้ผู้ประกอบการที่ตั้งเป้าหมาย Net zero อาจเลือกใช้พลังงานทางเลือกอื่น

- **อินเดียมีนโยบายหันมาพึ่งพาถ่านหินที่ผลิตในประเทศตนเองมากขึ้น** โดยมีการตั้งเป้าว่าภายในปี 2573 จะเพิ่มกำลังการผลิตถ่านหินจากภายในประเทศเป็น 1,522 ล้านตัน เพิ่มขึ้นกว่า 70% ของปริมาณที่ผลิตได้ในปัจจุบัน ซึ่งจะส่งผลทำให้การนำเข้าถ่านหินของอินเดียจากต่างประเทศมีแนวโน้มลดลงในระยะยาว

ภาคผนวก: ภาพแสดงผู้ประกอบการในธุรกิจถ่านหินไทยที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์

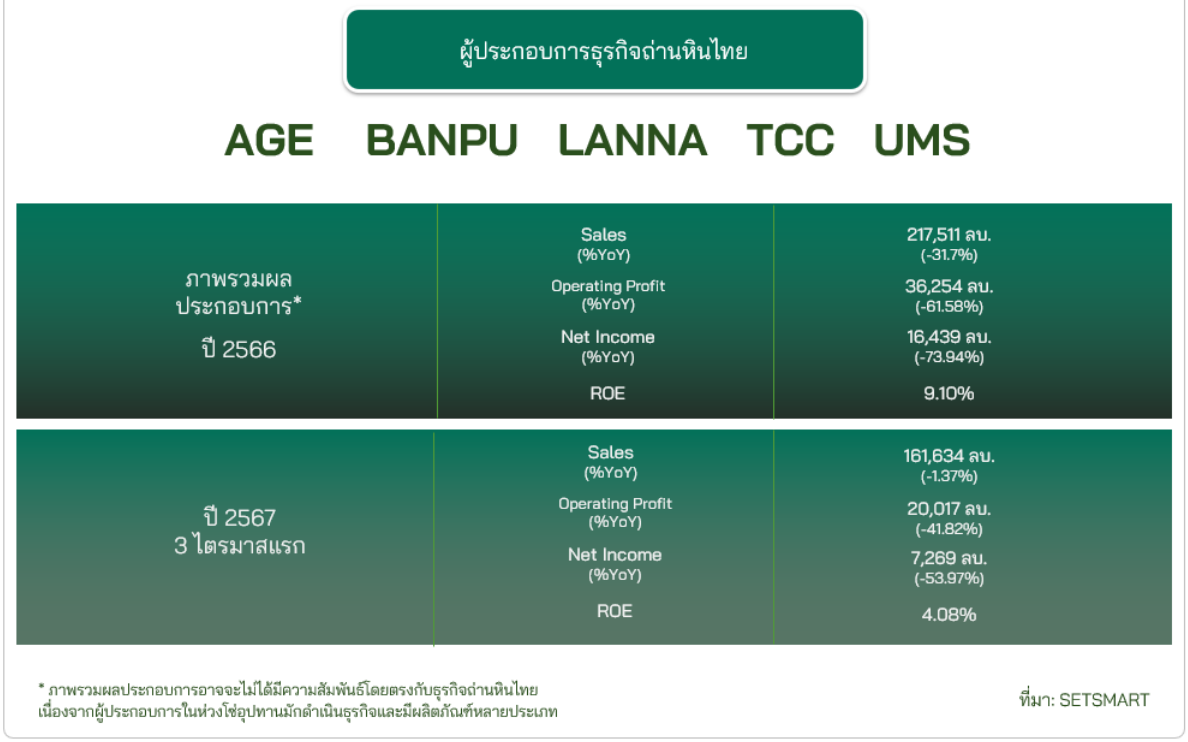

* ภาพรวมผลประกอบการอาจจะไม่ได้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับธุรกิจถ่านหินไทย เนื่องจากผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทานมักดำเนินธุรกิจและมีผลิตภัณฑ์หลายประเภท

ที่มา: SETSMART

Disclaimers รายงานวิจัยนี้จัดทำโดย บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด (KResearch) เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะ หรือ ข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละขณะเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้า เป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)